četrtek 6. oktobra 2022

P9_TA(2022)0353

Stopnjevanje ruske vojaške agresije v Ukrajini

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 6. oktobra 2022 o stopnjevanju ruske vojaške agresije v Ukrajini (2022/2851(RSP))

(2023/C 132/12)

Evropski parlament,

— ob upoštevanju svojih prejšnjih resolucij o Ukrajini in Rusiji,

— ob upoštevanju ustanovne listine OZN,

— ob upoštevanju Helsinške sklepne listine,

— ob upoštevanju izjav članov Evropskega sveta in zunanjih ministrov skupine G7 z dne 30. septembra 2022 o Ukrajini,

— ob upoštevanju izjave visokega predstavnika v imenu Evropske unije z dne 28. septembra 2022 o nezakonitih lažnih „referendumih“, ki jih je Rusija organizirala v regijah Doneck, Herson, Lugansk in Zaporožje,

— ob upoštevanju izjave za javnost o novem svežnju omejevalnih ukrepov proti Rusiji, ki jo je predsednica Komisije Ursula von der Leyen dala 28. septembra 2022, in sporočila predsednika Evropskega sveta Charlesa Michela z dne 30. septembra 2022 o nezakoniti ruski priključitvi ukrajinskih regij,

— ob upoštevanju izjav visokega predstavnika v imenu Evropske unije z dne 22. septembra 2022 o ruski vojaški agresiji proti Ukrajini in z dne 28. septembra 2022 o puščanju plina iz plinovodov Severni tok,

— ob upoštevanju člena 132(2) in (4) Poslovnika,

A. ker v skladu z načeli ustanovne listine OZN in mednarodnega prava vse države uživajo enako suverenost in se morajo v mednarodnih odnosih vzdržati groženj in uporabe sile zoper ozemeljsko celovitost ali politično neodvisnost drugih držav; ker je vsaka priključitev ozemlja neke države drugi državi, ki je posledica grožnje ali uporabe sile, kršitev ustanovne listine OZN in načel mednarodnega prava; ker je to načelo nedavno potrdil generalni sekretar OZN Antonio Guterres;

B. ker ima Ruska federacija kot stalna članica varnostnega sveta OZN posebno politično odgovornost za ohranjanje miru in varnosti po svetu, vendar s svojimi agresivnimi dejanji proti suverenosti, neodvisnosti in ozemeljski celovitosti Ukrajine vztrajno krši načela ustanovne listine OZN ter odkrito nasprotuje mednarodni skupnosti z napovedjo nezakonitih dejanj, ki so kršitev ustanovne listine, in to kar med zasedanjem generalne skupščine OZN;

C. ker Ruska federacija izvaja nezakonito, neizzvano in neupravičeno vojaško agresijo proti Ukrajini; ker je zaradi uspešne ukrajinske protiofenzive, sprožene v začetku septembra 2022, Rusija izgubila velik del ozemlja, ki ga je zasedla v ukrajinski pokrajini Harkov in drugih regijah vzhodne in južne Ukrajine; ker so bili po osvoboditvi ozemlja odkriti novi dokazi o hudih kršitvah človekovih pravic in vojnih hudodelstvih, ki so jih zagrešile ruske sile in njihovi zavezniki, kot so množična grobišča v Izjumu, kjer je bilo več kot 440 trupel;

D. ker je bilo ubitih že na tisoče civilistov, še več pa jih je bilo mučenih, nadlegovanih, spolno napadenih, ugrabljenih ali prisilno razseljenih; ker to nečloveško ravnanje ruskih sil in njihovih zaveznikov nikakor ni v skladu z mednarodnim humanitarnim pravom;

E. ker so ruske sile od začetka invazije izgubile več kot deset tisoč vojakov, ki so bili ubiti v boju ali so pogrešani, uničena pa je bila tudi njihova vojaška oprema;

F. ker mednarodna skupnost še naprej podpira Ukrajino s sodobno opremo, strelivom, usposabljanjem in izmenjavo obveščevalnih podatkov, zadnji tak primer pa je bil, ko je ameriški kongres sprejel zakon, s katerim bo zagotovil več kot 12,3 milijarde USD pomoči;

G. ker po navedbah ukrajinskih uradnikov ukrajinska vojska potrebuje sodobne bojne tanke, več sistemov zemlja–zrak in zemlja–zemlja, oklepnike za prevoz vojakov, pa tudi dodatne centre za usposabljanje in dodatno strelivo;

H. ker so od 9. do 11. septembra 2022 potekale regionalne in lokalne volitve v Rusiji, pa tudi v nezakonito priključeni ukrajinski Avtonomni republiki Krim in mestu Sevastopol, ki ju EU ne priznava;

I. ker so med 23. in 27. septembrom 2022 na ukrajinskih ozemljih v pokrajinah Doneck, Herson, Lugansk in Zaporožje, ki jih delno zaseda Rusija, ter med prisilno deportiranimi Ukrajinci v Rusiji potekali lažni referendumi, pri čemer so ruske oblasti napovedale že vnaprej določene in nerealistično visoke odstotke volilne udeležbe in podpore priključitvi Rusiji; ker je volilni proces vključeval sistemske zlorabe človekovih pravic in ustrahovanje, zlasti navzočnost oboroženih ruskih vojakov; ker so bili ti lažni referendumi opravljeni po vzoru referenduma, ki ga je na Krimu organizirala Rusija, potem ko je v začetku leta 2014 zasedla polotok; ker je Rusija 30. septembra 2022 napovedala uradno, a nezakonito priključitev teh ozemelj, čemur je sledila soglasna odobritev državne dume in sveta federacije;

J. ker je Vladimir Putin 21. septembra 2022 napovedal „delno“ mobilizacijo, kar je prva ruska mobilizacija po drugi svetovni vojni; ker naj bi bilo med mobilizacijo v oborožene sile vpoklicanih od 300 tisoč do 1,2 milijona vojaških rezervistov; ker v nasprotju z uradno napovedjo, da bodo oblasti vpoklicale moške, ki so pred kratkim služili v vojski in imajo izkušnje z bojevanjem, poročila kažejo, da so bili vpoklicani tudi moški brez vojaških izkušenj, zlasti iz revnejših in odročnih regij ter iz etničnih manjšin; ker se mobilizacija uporablja tudi kot represivni ukrep, na primer na zasedenem Krimu, kjer je bilo vpoklicanih več kot 1 500 krimskih Tatarov; ker obstajajo tudi poročila o prisilni mobilizaciji v nezakonito priključenih ukrajinskih pokrajinah; ker obstajajo poročila, da so nove rekrute na fronto poslali skoraj nemudoma;

K. ker je zaradi napovedi o ruski mobilizaciji prišlo do protestov, ruske oblasti pa so do zdaj aretirale več kot 2 400 protestnikov; ker je od napovedi mobilizacije več sto tisoč Rusov pobegnilo iz Rusije, da bi se izognili vpoklicu; ker so ruske oblasti na več mejnih prehodih odprle vpoklicne centre, da bi obvestila o vpoklicu vročale na kraju samem in odvračale državljane od tega, da bi zapustili državo;

L. ker ruske sile še naprej zasedajo jedrsko elektrarno v Zaporožju; ker so 30. septembra 2022 ugrabile generalnega direktorja te elektrarne Igorja Murašova, ki so za zatem izpustile; ker je to največja jedrska elektrarna v Evropi, njen zadnji reaktor pa je bil ustavljen v začetku septembra 2022 zaradi spopadov v objektu in njegovi okolici; ker tveganje jedrske katastrofe kljub temu še vedno obstaja;

M. ker je Vladimir Putin v televizijskem nagovoru 21. septembra 2022 posvaril, da bo, če bo ogrožena ozemeljska celovitost Rusije, pri čemer je imel v mislih tudi nezakonito priključeno ukrajinsko ozemlje, uporabil vsa razpoložljiva sredstva za zaščito države in njenega ljudstva; ker so besede „vsa razpoložljiva sredstva“ slabo prikrita grožnja z jedrskim orožjem;

N. ker je bil 26. in 27. septembra 2022 zaznan velik padec tlaka v plinovodih Severni tok 1 in 2 zaradi puščanja, ki naj bi ga povzročile namerne podvodne eksplozije, ki jih je verjetno načrtoval državni akter; ker je točno količino metana, ki uhaja v ozračje, sicer težko izmeriti, vendar bo ta verjetno precejšnja in bo škodljivo vplivala na okolje;

O. ker je predsednik Volodimir Zelenski 30. septembra 2022 izjavil, da je Ukrajina uradno zaprosila za članstvo v Organizaciji Severnoatlantske pogodbe (NATO);

1. znova poudarja, da Evropska unija neomajno podpira Ukrajino, njeno suverenost, neodvisnost in ozemeljsko celovitost znotraj mednarodno priznanih meja; najostreje obsoja neupravičeno, neizzvano in nezakonito rusko vojaško agresijo proti Ukrajini; opozarja, da je Rusija v celoti odgovorna za vojno in da jo mora nemudoma ustaviti ter umakniti vso svojo in zavezniško vojsko z vseh mednarodno priznanih ukrajinskih ozemelj;

četrtek 6. oktobra 2022

2. izraža poklon ukrajinskemu ljudstvu za velik pogum in ogromne žrtve, ki jih je utrpelo med obrambo svoje države in evropskih vrednot, kot so svoboda, dostojanstvo in demokracija; opozarja na legitimno pravico Ukrajine, da se v skladu z 51. členom ustanovne listine OZN brani pred rusko vojaško agresijo in povrne popoln nadzor nad svojim celotnim ozemljem znotraj mednarodno priznanih meja; pozdravlja pogum ukrajinskih oboroženih sil in njihove zelo učinkovite akcije, tako v boju kot z vidika morale, in priznava, da pomembno prispevajo k evropski varnosti;

3. poziva vse države in mednarodne organizacije, naj odločno obsodijo vojaško agresijo Rusije in njene poskuse, da bi si ozemlje prilastila s silo in lažnimi referendumi; poziva EU in njene države članice, naj dejavno sodelujejo z mnogimi vladami, ki so zavzele nevtralno stališče do ruske agresije proti Ukrajini, da bi skupaj ustvarile močan mednarodni odpor proti nasilnemu spreminjanju ukrajinskih meja, ki ni v skladu z mednarodnim pravom;

4. ostro obsoja številne in hude kršitve človekovih pravic ter vojna hudodelstva, ki so jih zagrešile ruske oborožene sile, njihovi zavezniki in okupacijski organi, ki jih je v Ukrajini postavila Rusija; vztraja, da morajo odgovorni vladni uradniki in vojaški voditelji ter storilci hudodelstev zoper človečnost in vojnih hudodelstev, vključno z genocidom, odgovarjati za svoja dejanja;

5. poziva države članice in druge države, ki podpirajo Ukrajino, naj občutno povečajo vojaško pomoč, zlasti na področjih, kjer zanjo zaprosi ukrajinska vlada, da bi Ukrajini omogočile povrniti popoln nadzor nad svojim celotnim mednarodno priznanim ozemljem in se uspešno braniti pred nadaljnjo rusko agresijo; poziva k razmisleku o mehanizmu za vojaško pomoč Ukrajini v obliki izposoje in najema; poziva predvsem države članice, ki se pri tem obotavljajo, naj zagotovijo pravičen delež vojaške pomoči, potrebne za skrajšanje vojne; opozarja, da oklevanje tistih, ki podpirajo Ukrajino, zgolj podaljšuje vojno in terja življenja nedolžnih Ukrajincev; poziva voditelje EU, naj dosežejo trajno enotnost med državami članicami in enako mislečimi državami, da bodo odločno in brezpogojno podprle Ukrajino v vojni z Rusijo;

6. poziva podpredsednika Komisije/visokega predstavnika Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko, naj uskladi dobavo orožja prek klirinškega mehanizma Evropske službe za zunanje delovanje, med drugim s pobudo EU za dobavo naprednih oborožitvenih sistemov, kot so tanki Leopard; poziva države članice, naj glede na to začnejo nemudoma usposabljati ukrajinske vojake;

7. odločno obsoja lažne referendume o priključitvi pokrajin Doneck, Herson, Lugansk in Zaporožje, saj so potekali v spremstvu oboroženih vojakov in so nezakoniti in nelegitimni; opozarja, da so referendumi potekali v nasprotju z ustanovno listino OZN in mednarodnim pravom; zavrača in ne priznava ponarejenih rezultatov referendumov in poznejše priključitve teh ozemelj Rusiji; meni, da so rezultati nični in neveljavni; je prepričan, da je napovedana priključitev nevarno in neodgovorno stopnjevanje ter očitna kršitev mednarodnega prava in ustanovne listine OZN, ki zagotavljata mednarodni mir, varnost, ozemeljsko celovitost in suverenost vseh držav, zato se mednarodna skupnost nanjo mora odzvati in se tudi bo odzvala;

8. obsoja ruski predsedniški odlok z dne 29. septembra 2022 o priznanju „neodvisnosti“ ukrajinskih pokrajin Herson in Zaporožje ter nezakoniti pogodbi o priključitvi k Ruski federaciji, podpisani 30. septembra 2022; izraža neomajno podporo politiki EU o nepriznavanju nezakonitih dejanj Rusije proti Ukrajini, med drugim priključitve, zato poziva Svet, naj v odgovor sprejme nove ostre sankcije;

9. pozdravlja predloge Komisije za osmi sveženj sankcij proti Rusiji; poziva vse države članice, naj ga hitro odobrijo, preprečijo zamude zaradi lastnih interesov in sankcije dosledno izvajajo; poziva, naj se te sankcije razširijo na nova področja, in sicer naj med drugim zajamejo izključitev bank Gazprombank, Alfa Bank, Rosbank, Tinkoff Bank, Saint Petersburg Bank, Russian Regional Development Bank in Far Eastern Bank iz sistema SWIFT ter dodatno zaostritev sankcij zoper kriptosredstva in kriptovalute; poziva institucije EU in države članice, naj ohranijo enotnost EU in povečajo pritisk na Kremelj, tudi z dodatnimi svežnji sankcij, vključno s prepovedjo izvoza visokotehnoloških izdelkov in strateškega blaga ter drugimi sankcijami za strateško oslabitev ruskega gospodarstva in industrijske baze, še posebej vojaškoindustrijskega kompleksa; podpira sprejetje individualnih sankcij zoper posameznike in subjekte, ki so bili neposredno vpleteni v prisilne deportacije in posvojitve ukrajinskih otrok ter v organizacijo in opazovanje nezakonitih lažnih „referendumov“, pa tudi zoper vse člane ruskih parlamentarnih strank, ki opravljajo funkcije v izvoljenih parlamentih na vseh ravneh, tudi na regionalni in občinski; poziva države članice, naj dejavno preprečujejo, preiskujejo in preganjajo izogibanje sankcijam; poziva Komisijo in sozakonodajalca, naj čim prej sprejmejo pravno ureditev za zaplembo sredstev, zamrznjenih s sankcijami;

10. znova poziva k takojšnjemu in popolnemu embargu na uvoz ruskih fosilnih goriv in urana ter k popolni opustitvi plinovodov Severni tok 1 in 2, da se prepreči financiranje Putinove vojne z denarjem EU; poziva k nadaljnji prepovedi nakupa, uvoza in prevoza titana, aluminija, bakra, niklja, paladija, rodija ter surovih in brušenih diamantov iz Rusije ali skozi Rusijo v EU ter uvoza izdelkov iz železa in jekla s poreklom iz Rusije ali izvoženih iz Rusije, vključno z železovo rudo in polizdelki, da bi čim bolj zmanjšali ruske prihodke; poziva, naj se Rusiji čim bolj omeji dostop do osnovnih industrijskih virov, tehnologij in storitev, zlasti tistih, ki jih potrebuje vojaška industrija te agresorske države;

11. svari režim Aleksandra Lukašenka, naj Rusije ne podpira pri agresiji proti Ukrajini, med drugim pri mobilizaciji, in naj nabornikov ne sprejema na svojem ozemlju; poziva Komisijo in Svet, naj Belorusijo vključita v nov val sankcij, povezanih z mobilizacijo;

12. obsoja mobilizacijo v Rusiji in poziva k takojšnjemu koncu neprostovoljnega vpoklica; obsoja ukrepe, zaradi katerih so prebivalci zasedenih ozemelj Ukrajine prisiljeni služiti v ruskih oboroženih ali pomožnih silah, kar je v skladu s četrto ženevsko konvencijo prepovedano; odločno poziva rusko ljudstvo, naj se ne pusti vplesti v vojno, ki krši mednarodno pravo in jo je zato obsodila velika večina držav, ki služi zgolj uveljavitvi nedemokratičnega kleptokratskega režima v Rusiji in ki bo na koncu uničila rusko gospodarstvo in obete ruskega ljudstva za varno in uspešno prihodnost; poziva države članice, naj izdajo humanitarne vizume ruskim državljanom, ki potrebujejo zaščito, na primer tistim, ki bi lahko postali žrtve političnega preganjanja;

13. poziva države članice, naj v celoti izvajajo smernice Komisije o splošni izdaji vizumov ruskim prosilcem in kontrole ruskih državljanov na zunanjih mejah ob doslednem spoštovanju prava EU in mednarodnega prava ter naj zagotovijo, da se bo vsaka prošnja za azil, med drugim prošnje oporečnikov, dezerterjev, tistih, ki so se izognili vpoklicu, in aktivistov, obravnavala posamično, ob upoštevanju varnostnih pomislekov gostiteljske države članice in v skladu s pravnim redom EU na področju azila; poziva Svet in Komisijo, naj pozorno spremljata razmere v zvezi z ruskimi vizumi;

14. poziva Komisijo, Evropsko službo za zunanje delovanje in države članice, naj povečajo podporo državam Južnega Kavkaza in Srednje Azije, ki sprejemajo veliko število ruskih državljanov, zlasti Gruziji, Kazahstanu, Uzbekistanu, Armeniji in Kirgizistanu, da bi ohranili stabilnost v teh regijah;

15. obsoja odlok ruskega predsednika z dne 5. oktobra 2022, s katerim je jedrsko elektrarno v Zaporožju označil za „zvezno lastnino“ in ruski vladi naročil, naj prevzame nadzor nad njo; zahteva takojšen umik ruskega vojaškega osebja iz jedrske elektrarne v Zaporožju in njene okolice ter vzpostavitev demilitariziranega območja okrog nje; opozarja, da bi lahko spopadi okoli elektrarne povzročili hudo nesrečo z nepredstavljivimi posledicami;

16. obsoja nedavne ruske grožnje z jedrskim orožjem kot neodgovorne in nevarne; poziva države članice in mednarodne partnerje, naj pripravijo hiter in odločen odziv, če bi Rusija izvedla jedrski napad na Ukrajino; poziva Rusijo, naj preneha groziti z jedrsko zaostritvijo konflikta, saj bi jedrska katastrofa imela svetovne posledice za človeško življenje in okolje, ki bi trajale več desetletij; opozarja, da je vsak poskus Rusije, da bi napade na zasedena ozemlja predstavila kot napad na Rusijo in s tem upravičila uporabo jedrskega orožja, nezakonit in neutemeljen ter da to Evropske unije ne bo odvrnilo od nadaljnje pomoči Ukrajini pri njeni samoobrambi;

17. poziva Komisijo, Evropsko službo za zunanje delovanje in države članice, naj povečajo podporo in sodelovanje s civilno družbo in svobodnimi mediji v Ukrajini in Rusiji; poudarja, da odpornost Ukrajine in njena sposobnost, da se upre ruski vojaški agresiji, zahtevata večjo osredotočenost na ukrajinske humanitarne akterje in večjo podporo zanje, s posebnim poudarkom na tistih, ki podpirajo ženske; poziva Komisijo, Evropsko službo za zunanje delovanje in države članice naj še naprej zagotavljajo začasno zatočišče v EU za begunce in pomagajo pri izdajanju začasnih potnih listin, da bi ukrajinskim državljanom, ki so ujeti v Rusiji brez osebnih dokumentov ali potnih listin, omogočili, da zapustijo državo, če želijo; obsoja sistematične poskuse Rusije, da bi upočasnila vstop ukrajinskih beguncev v EU na estonski in latvijski meji, kar bi lahko kmalu privedlo do velike humanitarne krize; poziva države članice in njihove službe za nadzor meja, naj tem beguncem ne preprečujejo vstopa v EU;

18. poziva Komisijo, naj pripravi celovit sveženj za okrevanje Ukrajine, ki bo osredotočen na takojšnjo, srednje- in dolgoročno pomoč, obnovo in okrevanje ter podporo gospodarski rasti in ki se mora začeti izvajati takoj, če je to mogoče; opominja, da bi morali sveženj za okrevanje skupaj upravljati EU, mednarodne finančne institucije in podobno misleči partnerji; poziva, naj se sveženj za okrevanje podpre s potrebnimi proračunskimi zmogljivostmi EU;

19. ceni ruske državljane, ki obsojajo vojno; obsoja aretacijo tisoče miroljubnih protestnikov s strani ruskih oblasti in poziva k njihovi takojšnji izpustitvi;

20. poziva Komisijo, Evropsko službo za zunanje delovanje in države članice, naj začnejo razmišljati o tem, kako v prihodnosti sodelovati z Rusijo in ji pomagati k uspešnemu prehodu iz avtoritarnega režima v demokratično državo, ki se bo odrekla revizionističnim in imperialističnim politikam; meni, da bi bil prvi korak lahko ta, da bi institucije EU sodelovale z demokratičnimi ruskimi voditelji in civilno družbo ter pridobivale podporo za njihov program demokratične Rusije; podpira ustanovitev demokratičnega vozlišča za Rusijo, ki ga bo gostil Evropski parlament;

21. opozarja, da je do podvodnih eksplozij na plinovodih Severni tok prišlo ravno takrat, ko je bil odprt novi baltski plinovod, ki prek Danske povezuje Norveško s Poljsko; meni, da te eksplozije niso naključje in da je vse več ugibanj, da je šlo za načrtovano in namerno dejanje državnega akterja; meni, da eksplozije kažejo, kako nevarna je bila naraščajoča odvisnost od ruskih fosilnih goriv in da je uporaba energije kot orožja eskalirala na višjo raven; poziva države članice, naj izboljšajo in se prednostno posvetijo zaščiti ključne evropske infrastrukture, med drugim priobalnih plinovodov in kablov, povečajo njeno odpornost proti zunanjim napadom ter še naprej prispevajo k odpornosti partneric EU v vzhodni Evropi in na Zahodnem Balkanu; poziva države članice, naj opravijo preiskavo o sabotaži plinovodov Severni tok; meni, da so namerne podvodne eksplozije okoljski napad na EU;

22. poziva EU in njene države članice, naj sodelujejo z mednarodnimi organi pri zbiranju dokazov ter naj podprejo in spodbujajo pristojnost Mednarodnega kazenskega sodišča in preiskovanje vseh vojnih hudodelstev, storjenih na ozemlju Ukrajine od 20. februarja 2014 dalje;

23. poziva k ustanovitvi ad hoc mednarodnega sodišča za kaznivo dejanje agresije proti Ukrajini, na katerem bodo sodno preganjani Putin ter vsi ruski civilni in vojaški uradniki in njihovi zavezniki, odgovorni za načrtovanje, začetek in vodenje vojne v Ukrajini;

24. obsoja večplastno rusko strategijo za pripravo, spodbujanje in širjenje lažnega in izkrivljenega diskurza ter neoimperialistične ideologije „ruskega sveta“ po vsem svetu; poziva EU in njene države članice, naj sankcionirajo ruske subjekte, posameznike in druge zaveznike, ki širijo ruske dezinformacije, ter sprejmejo dodatne ukrepe za boj proti ruski uporabi informacij kot orožja;

25. naroči svoji predsednici, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji, podpredsedniku Komisije/visokemu predstavniku Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko, vladam in parlamentom držav članic, Svetu Evrope, Organizaciji za varnost in sodelovanje v Evropi, Uradu visokega komisarja Združenih narodov za človekove pravice, Uradu visokega komisarja Združenih narodov za begunce, Mednarodni organizaciji za migracije, Mednarodnemu odboru Rdečega križa, Mednarodnemu kazenskemu sodišču, predsedniku, vladi in parlamentu Ukrajine, predsedniku, vladi in parlamentu Ruske federacije ter beloruskim oblastem.